

Röd andmat funnen i Halland

Även i Halland har den röda andmaten blivit funnen under det gångna året.

PER WAHLÉN

Under juli 2009 gjorde jag ett försök att finna växtplatsen för rotfast spetsnate *Potamogeton acutifolius* som jag skrivit om förut i SBT (Wahlén 2009; bara funnen i driften). Under sökandet i allehanda vattendrag, märglar och dammar utmed Nyrebäcken träffade jag på många trevliga växtlokaler, men ingen spetsnate.

Men den 17 juli, i dagens sista märgelgrav som är belägen 400 meter ostnordost Gränstorpet i Vapnö socken, blev det ett annat spännande fynd. Där fanns ingen spetsnate, men väl en andmat som såg speciell ut med en rödprickig ovasida. Jag undersökte den närmare och såg att undersidan var röd och svagt kupig. Jag tänkte glatt att nu är kupandmat *Lemna gibba* – av den nästan platta formen som jag flera gånger belagt till Skånes flora – funnen även i Halmstads kommun! Det måste verifieras och jag tog ett belägg.

Väl hemma såg jag att den inte liknade kupandmat som jag sett den förut. Nu slog det mig att det kanske skulle kunna vara en av de inkomna arterna som Svengunnar Ryman och Arne Anderberg skrivit om i SBT (Ryman & Anderberg 1999).

Bestämningen gick någorlunda. Men då jag inte visste om kupigheten skulle räknas även om den var låg blev det kupandmat eller röd andmat. Eftersom jag inte var säker gick jag ut på nätet och fann en sida med de aktuella arterna (Armstrong 2009). Här blev jag säker på att det var röd andmat *Lemna turionifera* jag hittat eftersom både bilder och text stämde bra överens med arten. Men för säkerhets skull kollade jag fler webbsidor med bilder och fann nu en sida där den var helt identisk med *Lemna gibba*!

Här gav jag upp, då jag förstod att jag inte själv skulle kunna klara upp saken och placerade belägget i årets hög. Detta med tanke att visa Erik Ljungstrand under ruderatsäsongen. Hur paff blev

jag inte när just Erik ringde och berättade att han hittat röd andmat i Hornborgasjön (Ljungstrand 2010)! Jag fick ju berätta att det troligen var den jag funnit i Vapnödalen i en märgelgrav.

Jag fick av Erik namnet på två personer som vet mycket om röd andmat – Lasse Pihlajaniemi och Pertti Uotila i Helsingfors – och sände efter förfrågan belägg dit. Den 22 oktober kom svaret att det var röd andmat med tillägget ”är *Lemna turionifera*, såsom Du själv tänkte; sommarmaterial är nästan bättre än höstmateriale”.

Tillfälligheternas spel är märkliga men det är ett faktum att röd andmat växer i en märgelgrav vid 6290439, 1316018 (RT90). Dessutom tror jag att arten är förbigången som så många andra vattenväxter. Och beläggen i Skånes flora borde åter granskas!

- Jag tackar Lasse Pihlajaniemi och Pertti Uotila för hjälpen att verifiera bestämningen av min kollekt, samt till Erik Ljungstrand för korrekturläsning och kommentarer till denna essä.

Citerad litteratur

- Armstrong, W.P. 2009. On-line key to the genus *Lemna*. – Internet: <<http://waynesword.palomar.edu/1lekey.htm>>.
- Ljungstrand, E. 2010. Röd andmat påvisad i svensk natur. – Svensk Bot. Tidskr. 104: 3–7.
- Ryman, S. & Anderberg, A. 1999. Fem adventiva andmatsarter. – Svensk Bot. Tidskr. 93: 129–138.
- Wahlén, P. 2009. Natar i Halland. – Svensk Bot. Tidskr. 103: 234–238.

ABSTRACT

Wahlén, P. 2010. Röd andmat funnen i Halland. [*Lemna turionifera* found in Halland, southwestern Sweden.] – Svensk Bot. Tidskr. 104: 8. Uppsala. ISSN 0039-646X.

Per Wahlén har som fältbotanist inventerat i Hallands, Smålands och Skånes flora.

Adress: Wallbergsgatan 4, 302 31 Halmstad
E-post: wahlens@minmail.net